

VĀ•CLAV HĀ•JEK Z LIBOĀ•AN

NedĀ•le, 17 listopad 2013

Ze soukromí tohoto katolického knĀ•ze toho moc nevíme; nevíme ani, kdy se narodil. Pocházel z LiboĀ•an u Ā½atce a zemĀ™el 18.3. 1553 v Praze. Pocházel z drobné Ā•eské šlechty. PĀ•vodnĀ• byl knĀ•z „husitský“ – utrakvistický, ale pozdĀ•ji, v roce 1521, pĀ™ešel ke katolíkĀ•m. Díky tomu nebyl brán moc váĀ•nĀ•. Utrakvisté jím pohrdali pro údajnou zradu, katolíci mu vyĀ•itali, Ā•e pĀ™ebĀ•hl kvĀ•li výhodám. NemĀ•l to zkrátka lehké...

Navíc byl dost svobodomyšlný, nesnášel poruĀ•níkovaní a zastával se poddaných. Od roku 1520 byl farĀ•em v Kostelci u BudynĀ• nad OhĀ™í, o rok pozdĀ•ji kaplanem ve Zlonicích. Šlechti v té dobĀ• bohuĀ•el pokládali farĀ•em v své sluhy, s Ā•ímĀ• se Hájek nechĀ•l smíĀ™it a vedl s nimi proto neustálé spory. Od roku 1524 byl souĀ•asnĀ• farĀ•em v RoĀ•mitále a oblíbeným kazatelem kostela svatého Tomáše na Malé StranĀ• v Praze, od roku 1527 pak dĀ•kanem na KarlštejnĀ•. Tam se dostal opĀ•t do sporĀ• s karlštejnským purkrabím BechynĀ•m z LaĀ•an, protoĀ•e se za sluĀ•ek, které jeho paní utýrala. Mimo jiné - krásnĀ• to popsala NaĀ•a Horáková v knize Karlštejská bestie. Roku 1533 byl jmenován správcem kapituly na VyšehradĀ•, ale brzy musel toto místo opustit a stal se farĀ•em na TetínĀ•. Tam také patrĀ• zaĀ•al pracovat na své Kronice, pro kterou si sám vypisoval údaje uĀ• na KarlštejnĀ• a pozdĀ•ji pro nĀ•ho pracovali i písaĀ™i Zemských desek. A toto jeho dílo mu zajistilo nesmrtelnost. Napsal Kroniku Ā•eskou. VidĀ•nou katolickýma oĀ•ima, ale pĀ™esto se nedá Ā™íci, Ā•e husity a jejich dobu nĀ•jak zvlášĀ• pomlouval. SnaĀ• nestranný, coĀ• se bohuĀ•el nedá Ā™íci o dnešních politicích a novinĀ™ích. Jeho kronika je velmi Ā•tivá, byl vynikajícím vypravĀ•. Historici pozdĀ•jších dob mu vyĀ•itali, Ā•e si mnoho vĀ•cí domyslel a dobĀ•il. Kdo ví, jak to vlastnĀ• bylo. PĀ•psal kroniku na Ā•ádost vyšší šlechty, bylo mu pravdĀ•podobnĀ• dovoleno studovat i listiny ukryté a neveĀ™ejné, které mohly pozdĀ•ji pĀ™i 30leté válce shoĀ™et a do pozdĀ•jších dob se prostĀ• nedochovaly. Roku 1541 byla Kronika sepsána a Hájek na ni dostal královské privilegium; obĀ• konsistoĀ™e i praĀ•ská obec, u nichĀ• byl Hájek špatĀ• zapsán, si ji ale vyĀ•ádaly k cenzuĀ™e. Po mnoha prĀ•tazích a sporech nakonec knihu vytiskl u Pavla Severýna a roku 1541 v tisícovém nákladu vydal. VzápĀ•tí na to vydal svĀ•j podrobný popis poĀ•áru PraĀ•ského hradu a pĀ™eklad "Zlaté Bible" Antonia de Rampegolis. Kronika mu sice pĀ™inesla velký úspěĀ•ch a univerzitní mistr Matouš Collinus z ChotĀ•Ā™iny ji oslavil latinskými verši, Hájek však zĀ•stal bez pĀ™íjmu a silnĀ• zadluĀ•en.

Hájkova kronika byla také jediná, kterou si mohli Ā•íst lidé v dobĀ• tzv. temna, kdy byly ostatní knihy páleny na hranicích. MĀ•Ā•eme s trochou nadsázky konstatovat, Ā•e i díky Hájkovi Ā•eština nezemĀ™ela.

Poprvé byla vydána v roce 1541. V 19.století vyšla v roce 1819. Ve 20. století vyšlo pouze torzo - v roce 1981. A nyní vyšla Hájkova Kronika Ā•eská znovu. Tentokrát v nakladatelství Akademie. Nezkrácená, naopak doplnĀ•na vysvĀ•tlujícími slovníĀ•kem dnes jižĀ• neznámých slov a výrazĀ•, rejstĀ™íkem jmen i míst a doplnĀ•na CD. Vš doporuĀ•ujeTĀ•Ā•